

Bemærkninger til forslaget

I. Efter fire års konflikt og efter en intensiv international mæglingssindsats er parterne enedes om en Fredsaftale for Bosnien-Herzegovina. I aftalen, der forventes underskrevet i Paris den 14. december 1995, anmoder parterne om indsættelsen af en multinational militær styrke under NATO kommando og kontrol på mandat fra FN's Sikkerhedsråd under FN-pagtens kapitel VII. Denne styrke, forkortet IFOR, skal sikre overholdelse og gennemførelse af de militære sider af Fredsaftalen og dermed bidrage til at skabe den nødvendige stabilitet og sikkerhed i området.

Det fremgår af Fredsaftalen, at parterne i konfliktområdet accepterer og er indforstået med NATO-styrkens indsættelse og herunder denne styrkes ret til om nødvendigt at bruge magt.

II. Den NATO-ledede styrke vil blive indsat på baggrund af en resolution fra FN's Sikkerhedsråd, der under FN-pagtens kapitel VII vil bemyndige medlemsstater til at oprette en multinational implementeringsstyrke (IFOR) under entydige kommando- og kontrolforhold, og som er bemyndiget til at anvende alle nødvendige midler for at sikre efterlevelse af de militære sider af Fredsaftalen.

Implementeringsstyrken vil blive sammensat af tropper fra NATO-lande og ikke-NATO lande, herunder fra Rusland, Sverige, Finland, Tjekkiet, Polen, Ukraine og andre PFP-lande, samt fra flere muslimske lande. I første fase vil der primært være tale om indsættelse af tropper fra NATO-lande, herunder de FN-enheder ved UNPROFOR, der er i området, og som skal overgå til implementeringsstyrken. Den samlede styrke bliver på ca. 60.000 tropper.

At der bliver tale om en NATO-ledet multinational styrke sker bl.a. efter ønske fra FN, der hverken har ressourcer eller kapacitet til at lede og styre en operation af den størrelse og med de omfattende opgaver, som Fredsaftalen forudsiger.

Indsættelsen af IFOR kan ses som en fortsættelse og et resultat af PFP-samarbejdet. Det er i denne forbindelse af stor betydning, at såvel Rusland som en række PFP-lande deltager. Der er tale om et samarbejde mellem lande med forskellige forudsætninger og mellem militære enheder med forskellig baggrund og

tradition. Disse landes deltagelse i IFOR vil ikke blot have stor betydning for det videre praktiske samarbejde inden for PFP, men også styrke det politiske samarbejde mere generelt med disse lande. Det vil således have vidtrækkende perspektiver for den sikkerhedspolitiske udvikling i Europa.

NATOs militære øverstkommanderende i Europa (SACEUR), den amerikanske general Joulwan, vil have det overordnede militære ansvar for operationen. Styrkens operative chef vil være chefen for NATOs sydkommando, den amerikanske admiral Smith. Den nuværende chef for FN's fredsstyrker, den franske general Janvier, vil blive stedfortræder. General Janvier forudses i NATOs planlægning fortsat at have ansvar for de resterende FN-operationer i området (dvs. afviklingen af UNPROFOR samt i givet fald UNCRO og operationen i Makedonien, UNPREDEP, hvis ikke FN træffer andre dispositioner).

Implementeringsstyrken vil have entydige kommando- og kontrolforhold. Styrken udsendes i henhold til Fredsaftalen og FN-pagten med beføjelser til om nødvendigt at håndhæve Fredsaftalens militære forpligtelser. Styrken vil blive udstyret med den nødvendige udrustning til at kunne opfylde sit mandat, forsvare sig selv og opretholde fuld bevægelsesfrihed i området. Parterne har i Fredsaftalen erklæret deres samtykke til styrkens beføjelser til magtanvendelse. Styrkens magtbeføjelser forudses alene om nødvendigt udnyttet i tilfælde af lokal manglende efterlevelse af Fredsaftalens forpligtelser og bestemmelser.

Alle deltagende lande vil operere under de af NATO-rådet godkendte »rules of engagement« (regler for magtanvendelse, ROE) i overensstemmelse med Fredsaftalens bestemmelser, Sikkerhedsrådets vedtagelse samt international ret. De grundlæggende ROE-principper indebærer, at enhederne har ret til selvforsvar, at magtanvendelse skal være militært nødvendig og sidste udvej, at det så vidt muligt skal ske efter forudgående varsel, skal være proportional og på lavest mulige niveau, samt at der er pligt til at identificere militære mål før våbenanvendelse, herunder at søge at undgå følgeskader på civile, og at gengældelsesaktioner ikke er tilladt.

NATOs operationsplan og herunder reglerne for